

Fagbeskrivelser - Erhvervsjura

STO HA-jur 2013

Den Erhvervsjuridiske Bacheloruddannelse

1. – 4. semester

NOTAT

Disse fagbeskrivelser omfatter undervisnings- og eksamensudbud for ordinære studerende på følgende semestre:

1. semester: Efteråret 2013, 2014

2. semester: Foråret 2014, 2015

3. semester: Efteråret 2014

4. semester: Forår 2015

Opdateret den 19. juni 2015

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Uddannelsens obligatoriske moduler og de enkelte fag.....	3
3. De enkelte fag	5
3.1. Uddannelsens 1. semester.....	5
3.1.1. Juridisk metode, 5 ECTS	5
3.1.2. Statsorganerne, 5 ECTS	7
3.1.3. Aftaleret, 10 ECTS	9
3.1.4. Erstatningsret, 10 ECTS.....	11
3.2. Uddannelsens 2. semester.....	13
3.1.2. Køberet, 10 ECTS (sammen med obligationsret I)	13
3.1.3. Obligationsret I, 10 ECTS (sammen med køberet).....	15
3.2.4. Generel erhvervsøkonomi, 5 ECTS	17
3.2.5. Information management and informations systems, 5 ECTS.....	18
3.2.6. Videnskabsteori og metode, 5 ECTS.....	20
3.2.7. Projekt, 5 ECTS.....	22
3.3. Uddannelsens 3. semester.....	24
3.3.1. Forvaltningsret, 10 ECTS	24
3.3.2. Retsvidenskabsteori, 10 ECTS	26
3.3.3. Økonomistyring I, 10 ECTS	28
3.4. Uddannelsens 4. semester.....	31
3.4.1. Erhvervsstrafferet med grundlæggende proces, 5 ECTS (OK).....	31
3.4.2. EU-ret, 10 ECTS	33
3.4.3. Statistik, 5 ECTS	35
3.4.4. Ekstern regnskab, 5 ECTS	37
4. Fagbeskrivelsens begreber	39
4.1. Viden	39
4.2. Færdigheder/kompetencer	39
5. Ikrafttræden og retlig status.....	40

1. Indledning

Fagbeskrivelsen er en gennemgang af de fag, som du møder i løbet af din studietid. Under hvert fag kan du finde alle de oplysninger, du har brug for:

- fagets engelske navn
- hvilket modul faget er placeret under
- fagets pensum
- hvordan faget afvikles (undervisningsformen)
- fagets læringsmål (hvilken viden, du skal opnå, hvad du skal opnå færdigheder i og hvilke kompetencer, faget giver dig)
- hvem der er fagansvarlig
- eksamensform samt hjælpemidler hertil

Fagbeskrivelsen og dermed pensum er først endelig 3 uger før semesterstart!

Som udgangspunkt dækker et fag på 10 ECTS over en tidsmæssig studiebelastning på ca. 270 timer. Disse timer er dels skemalagt undervisning (forelæsninger, holdundervisning, temaseminarer osv.) og egne læreprocesser (tilegnelse af litteratur (pensum), finde og gennemgå relevante domme, arbejde med relevant lovmateriale, fremskaffe supplerende litteratur, og ikke mindst deltage i studie- og læsegrupper, deltage i relevante temaseminarer og fagarrangementer). Du må forvente at skulle anvende ca. 2 timer til forberedelse for hver forelæsningstime og ca. 1 time for hver holdundervisningstime. Jo længere, du kommer hen i studiet, jo mere skal du selv tage ansvar for din læring. Det vil sige, at det forventes, at du i stadig højere grad selv kan strukturere din læring og for eksempel selv finde de retskilder, du har brug for.

Bagerst i fagbeskrivelsen findes uddybende definitioner på begreberne viden, færdigheder og kompetencer, som de anvendes her.

Uddannelsens faglige profil og formål kan ses i studieordningen.

Undervisnings- og eksamensform fremgår af moduloversigt og fagbeskrivelser.

2. Uddannelsens obligatoriske moduler og de enkelte fag

De obligatoriske juridiske fagelementer er i henhold til studieordningens § 8 defineret således:

MODUL	FAG	ECTS	SEM.	EKSAMEN
Alment modul	Juridisk metode	5	1.	Skriftlig 2-timers kortsvars eksamen
	Retsvidenskabsteori	10	3.	Skriftlig 5-timers eksamen
Offentligretligt modul	Statsorganerne	5	1.	Projektprøve
	Forvaltningsret	10	3.	Skriftlig 5-timers eksamen
	Strafferets- og processystemet	5	4.	Skriftlig 3-timers kortsvars eksamen
Formueretligt modul Formueret I	Erstatningsret	20	1.	Skriftlig 5-timers eksamen (10 ECTS) + Mundtlig eksamen (10 ECTS)
	Aftaleret			
	Køberet	10	2.	Skriftlig 5-timers eksamen
	Obligationsret I			
	Obligationsret II	5	5.	Skriftlig 5-timers eksamen
	Selskabsret	10		
	Tingsret og insolvensret	5	6.	Mundtlig eksamen
Skatteretligt modul	Grundlæggende skatteret	10	5.	Skriftlig 3-timers eksamen
	Realisationsbeskatning	5	6.	Skriftlig 3-timers eksamen
EU-retligt modul	EU-ret	10	4.	Projektprøve
Erhvervsøkonomisk modul	Generel erhvervsøkonomi	5	2.	Projektprøve
	Information management and information systems	5	2.	
	Videnskabsteori og metode	5	2.	
	Projekt	5	2.	
Statistikmodul	Statistik med projekt	10	4.	Projektprøve
Regnskabsmodul	Eksternt regnskab	5	4.	Skriftlig 4-timers eksamen
Finansieringsmodul	Finansiering	5	5.	Skriftlig 4-timers eksamen

Økonomistyringsmodul	Økonomistyring og IT	10	3.	Skriftlig 24-timers eksamen
Valgfag	De for årgangen mulige valgfag i henhold til valgfagskatalog	10	6.	Eksamensform fremgår af fagbeskrivelsen for det valgte fag
Bachelorprojekt	Bachelorprojekt i jura eller økonomi	10	6.	Projektprøve

I tvivlstilfælde er studieordningen altid gældende.

3. De enkelte fag

3.1. Uddannelsens 1. semester

3.1.1. Juridisk metode, 5 ECTS

Fagets navn:	Juridisk metode
Fagets engelske navn:	Legal methodology
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Alment modul
Fagansvarlig:	Carsten Munk-Hansen
Underviser:	Birgitte Krejsager og Jesper Lindholm

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende færdigheder.
- Grundlæggende retskildeteori.
- Fremherskende fortolkningsmetoder.
- Juridisk metodes alogiske karakter.
- Betydningen af retsområdernes værdigrundlag.
- Forskellig vægtning af retskildematerialer.
- Grundlæggende juridisk argumentation.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for metodisk terminologi,
- søge retskildemateriale,
- tolke retskildemateriale,
- vægte og afveje retskildemateriale og hensyn, og
- redegøre for grundlaget for den retlige beslutning.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- grundlæggende redegøre for metodiske tilgange til løsning af retlige problemstillinger,
- identificere og kvalificere retligt relevante fakta,
- søge retskildemateriale metodisk til brug for løsningen, herunder at kortlægge, analysere og vurdere skrevne retsregler, retsafgørelser mv.,
- redegøre for retslitteraturens betydning og analysere og vurdere en juridisk argumentation, og
- med støtte i den grundlæggende metodiske viden senere at udvikle kompetencer til dybere analyser af retsskabelsen, retsvidenskabelig erkendelse og retlige løsningsmodeller af enhver problemstilling.

Pensum¹ i faget er:

- Jens Evald: At tænke juridisk, 4. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011. (fås som bog, e-bog, eller 30 dages on-line)
- Carsten Munk-Hansen: Om at skrive juridisk. (pdf dokument)
- Kompendium.
- Domme.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 2-timers skriftlig kortsvars eksamen. Det er ikke tilladt at benytte nogen form for hjælpemidler til denne eksamen. Eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 8 x 4 timer	= 32 timer
Forelæsninger, 1 x 2 timer	= 2 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 70 timer
Eksamensforberedelse	= 31 timer
I alt	= 135 timer

¹ Tidligere pensum i efteråret 2013: Jens Evald; Retskilderne og den juridiske metode, 2. udgave, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2000.

3.1.2. Statsorganerne, 5 ECTS

Fagets navn:	Statsorganerne
Fagets engelske navn:	State institutions
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Sten Bønsing
Underviser:	Line Bune Juhl
Diverse:	Faget er projektbaseret og de studerende skal udarbejde et projekt gruppevis.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- De øverste statsorganer, dvs. regeringen, folketinget og domstolenes forfatningsretlige stilling, såvel organisatorisk som funktionelt, disses beføjelser, procedurer og begrænsninger, der følger af grundloven, samt kompetencefordelingen mellem organerne.
- Udarbejdelse af en fagligt funderet præsentation af juridisk stof, i almindelighed som en præsentation af gældende ret på et afgrænset retsområde.
- Projektarbejde i grupper.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for grundlæggende begreber og terminologi inden for den institutionelle del af statsforfatningsretten,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser og afgørende retspraksis,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- vælge og afgrænse et emne, finde kildemateriale og på baggrund heraf beskrive og analysere et juridisk emne,
- formulere sig klart og velstruktureret såvel skriftligt som mundtligt med anvendelse af korrekt terminologi,
- igangsætte og gennemføre fagligt samarbejde, og
- opstille målsætninger og evaluere eget og andres arbejde.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- forstå gældende ret vedrørende statsorganerne,
- videreformidle denne indsigt til andre under anvendelse af korrekt terminologi,
- undersøge og analysere retsstillingen på et udvalgt retsområde og redegøre for dette i en samlet skriftlig fremstilling, og
- indgå i gruppearbejde.

Pensum i faget er:

- Jens Peter Christensen, Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen: Dansk Statsret, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2012.
- Udvalgte tekster om gruppearbejde og udarbejdelse af skriftlige projekter.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig projektprøve med udgangspunkt i det udarbejdede projekt. De studerende vil blive individuelt bedømt. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 9 x 2 timer	= 18 timer
Forelæsninger (øvelsesopgaver), 3 x 2 timer	= 6 timer
Forelæsninger (intro til projekt), 1 x 6 timer	= 6 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 36 timer
Øvelsesopgaver, 3 x 5 timer	= 15 timer
Projektudarbejdelse, vejledning og eksamensforberedelse	= 54 timer
I alt	= 135 timer

3.1.3. Aftaleret, 10 ECTS

Fagets navn:	Aftaleret
Fagets engelske navn:	Law of Contract
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lars Bo Langsted
Undervisere:	Lars Bo Langsted, Louise Faber, Marie Jull Sørensen og Gitte Slotved

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende elementer og tankegange i aftaleretten.
- Regler og principper for aftaleindgåelse.
- Lovbestemte og ulovbestemte gyldighedsregler inden for formueretten.
- Formuerettens fuldmagtsregler.
- Fortolkning af aftaler.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- formulere sig klart og velstruktureret om aftaleretlige spørgsmål,
- anvende korrekt juridisk terminologi,
- redegøre for indholdet af aftaleretlige regler og
- identificere aftaleretlige problemer og anvende aftaleretlige regler på konkrete tilfælde.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- identificere aftaleretlige problemer,
- kvalificere aftaleretlige problemer, og
- begrunde den juridiske løsning af aftaleretlige spørgsmål.

Pensum i faget er:

- Bernhard Gomard, Hans Viggo Godst Pedersen og Anders Ørgaard: Almindelig kontraktsret, 4. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2012.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig eksamen og ved en 5-timers skriftlig eksamen sammen med faget erstatningsret. Mundtlig eksamen er med ekstern censur og skriftlig eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 6 x 3 timer	= 18 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 72 timer
Holdundervisning, 3 x 3 timer	= 9 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 28 timer
Studenterinstruktioner, 2 x 2 timer	= 4 timer
Øvelsesopgaver, 2 x 7,5 timer	= 15 timer
Eksamensforberedelse, mdt. eksamen	= 62 timer
Eksamensforberedelse, skr. eksamen	= 62 timer
I alt	= 270 timer

3.1.4. Erstatningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Erstatningsret
Fagets engelske navn:	Tort Law
Samlæsning:	Jura 1. semester og Erhvervsjura 1. semester
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lars Bo Langsted
Undervisere:	Lars Bo Langsted, Louise Faber, Marie Jull Sørensen og Gitte Slotved

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende elementer og tankegange i erstatningsretten.
- Regler og praksis om erstatning uden for kontraktforhold.
- Betingelse, der skal opfyldes, for at skadevolder bliver ansvarlig for en skade.
- Betingelser for at blive ansvarlig for andres fejl.
- Virkningen af skadelidtes egen skyld.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- formulere sig klart og velstruktureret om erstatningsretlige spørgsmål,
- anvende korrekt juridisk terminologi,
- redegøre for indholdet af erstatningsretlige regler og
- identificere erstatningsretlige problemer og anvende erstatningsretlige regler på konkrete tilfælde

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- identificere erstatningsretlige problemer,
- kvalificere erstatningsretlige problemer, og
- begrunde den juridiske løsning af erstatningsretlige spørgsmål.

Pensum i faget er:

- Bo von Eyben og Helle Isager: Lærebog i erstatningsret, 7. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig eksamen og ved en 5-timers skriftlig eksamen sammen med faget aftaleret. Mundtlig eksamen er med ekstern censur og skriftlig eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 90 timer
Holdundervisning, 4 x 3 timer	= 12 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 30 timer
Studenterinstruktioner, 2 x 2 timer	= 4 timer
Øvelsesopgaver 2 x 7,5 time	= 15 timer
Eksamensforberedelse, mdt. eksamen	= 44 timer
Eksamensforberedelse, skr. eksamen	= 45 timer
I alt	= 270 timer

3.2. Uddannelsens 2. semester

3.1.2. Køberet, 10 ECTS (sammen med obligationsret I)

Fagets navn:	Køberet
Fagets engelske navn:	Sales Law
Samlæsning:	Samlæst med jura 4. semester
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Søren Sandfeld Jakobsen
Underviser:	Søren Sandfeld Jakobsen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Køberetlige begreber og grundelementer og videnskabelige problemstillinger.
- Sondringen mellem handelskøb, forbrugerkøb og civilkøb.
- Misligholdelsestyper i købsaftaler.
- Misligholdelsesbeføjelser i køb.
- Misligholdelsesbeføjelsernes bortfald.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- identificere det retlige indhold af en køberetlig tvist og beskrive denne i en køberetlig terminologi,
- anvende købelovens bestemmelser korrekt på køberetlige tvister, og
- afgøre en konkret problemstilling ved anvendelse af købelovens bestemmelser og andre relevante retskilder.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- anvende juridisk metode på køberetlige spørgsmål,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger i forhold til køberettens regler og principper,
- formulere sig klart og velstruktureret om køberetlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi, og
- vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse.

Pensum i faget er:

- Anders Vinding Krus, Nis Jul Clausen, Hans Henrik Edlund og Anders Ørgaard: Købsretten, 6. udg., Thomson Reuters Forlag, 2015.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers skriftlig eksamen sammen med faget obligationsret I.

Der må benyttes følgende **hjælpemidler** til eksamen:

- Alle ikke-digitale hjælpemidler, dvs. bøger, noter mv., men ingen internetadgang.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration) for Køberet:

Forelæsninger, 4 x 3 timer	= 12 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 24 timer
Udarbejdelse af opgaver, 4 x 3 timer	= 12 timer
Opgavegennemgang, 3 x 2 timer (sammen med obligationsret)	= 6 timer
Studererinstruktioner, 2 x 2 timer	= 4 timer
Eksamensforberedelse	= 56 timer
I alt	= 114 timer

3.1.3. Obligationsret I, 10 ECTS (sammen med køberet)

Fagets navn:	Obligationsret I
Fagets engelske navn:	Law of Obligations I
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Søren Sandfeld Jakobsen
Underviser:	Åse Gahner Klemmensen og Carsten Jacobsen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Obligationsretlige begreber og videnskabelige problemstillinger.
- Den almindelige obligationsrets principper og samspillet mellem disse og den specielle obligationsret.
- Den obligationsretlige terminologi, således at den studerende kan videreudvikle sine evner til at kvalificere aftaler og tvister.
- Obligationsretlig argumentation og aftalefortolkning.
- Betingelser for anvendelse af obligationsrettens misligholdelsesbeføjelser: naturalopfyldelse, ophævelse og erstatning i kontrakt (herunder sondringen mellem positiv opfyldelsesinteresse og negativ kontraktinteresse).
- Indgåelse og fortolkning af aftaler om misligholdelse og misligholdelsesbeføjelser.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- identificere det retlige indhold af en tvist mellem to eller flere parter og beskrive denne i obligationsretlig terminologi,
- anvende den almindelige obligationsrets principper i samspil med den specielle obligationsret, herunder blandt andet i samspil med køberetten,
- afgøre hvornår der foreligger misligholdelse i en konkret situation, og
- afgøre hvilke misligholdelsesbeføjelser, der finder anvendelse i en konkret situation.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- anvende juridisk metode på obligationsretlige spørgsmål,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger i forhold til obligationsretlige regler og principper,
- formulere sig klart og velstruktureret om obligationsretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt obligationsretlig terminologi, og
- kunne vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse.

Pensum i faget er:

- Mads Bryde Andersen og Joseph Lookofsky: Lærebog i obligationsret I, 3. udg., Forlaget Thomson, 2010.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers skriftlig eksamen sammen

med faget køberet.

Der må benyttes følgende **hjælpemidler** til eksamen:

- Alle ikke-digitale hjælpemidler, dvs. bøger, noter mv., men ingen internetadgang.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration) for obligationsret I:

Holdundervisning, 14 x 2 timer	= 28 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 56 timer
Udarbejdelse af opgaver, 4 x 3 timer	= 12 timer
Opgavegennemgang, 3 x 2 timer (sammen med køberet)	= 6 timer
Studerterinstruktioner, 2 x 2 timer	= 4 timer
Eksamensforberedelse	= 56 timer
I alt	= 162 timer

3.2.4. Generel erhvervsøkonomi, 5 ECTS

Fagets navn:	Generel erhvervsøkonomi
Fagets engelske navn:	xx
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	Henrik Find Fladkjær
Underviser:	Jimmi Normann Kristiansen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- centrale erhvervsøkonomiske problemer, begreber og perspektiver,
- det erhvervsøkonomiske fagområdes bredde og kompleksitet.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- reflektere over begrebernes og perspektivernes anvendelsesmuligheder og begrænsninger ud fra en PBL pædagogik, herunder at anvende dem i forbindelse med erhvervsøkonomiske og organisatoriske problemstillinger.

Fagindhold og begrundelse

Formålet med denne forelæsningsrække er at introducere den studerende til grundlæggende erhvervs- og virksomhedsøkonomi. Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i virksomheder og organisationers interesser, mål, ressourcer og omgivelser. Herefter diskuteres ledelse og organisering, produktion, marketing/salg, økonomi/regnskab, humane ressourcer, globalisering, innovation og entreprenørskab.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- syntetisere hvordan viden om og refleksion over de forskellige begreber og perspektiver tilsammen gør det muligt at forstå og arbejde med problemstillinger, der relaterer sig til virksomheder og organisationer.

Pensum i faget er:

- Nickels, McHugh and McHugh (2013). *Understanding Business*. McGraw-Hill, 10. udgave.
- Litteratur til pensum: (SKAL IKKE KØBES FINDES ELEKTRONISK)
 1. Shane, 2000
 2. Shane, 2009
 3. Tidd & Bessant, 2005 - Kap 1 & 2
 4. Kristiansen & Gertsen, 2014
 5. Kristiansen (Kap5), 2014
 6. Morris et al., 2005
 7. Chesbrough & Rosenbloom, 2002
 8. Johnson et al., 2008
 9. Fielt, 2013
 10. How the US Lost out on iPhone Work

Der tilføjes evt. yderligere materiale til ovenstående pensum

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig projektprøve med udgangspunkt i det udarbejdede projekt jf. Studienævnet retningslinjer herfor. Vedrørende brug af ppt. og lignende ved den mundtlige prøve besluttet dette af underviser/eksaminator. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration) for generel erhvervsøkonomi:

Forelæsning, 12 x 2 timer	= 24 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 71 timer
Gruppearbejde	= 40 timer
I alt	= 135 timer

3.2.5. Information management and informations systems, 5 ECTS

Fagets navn:	Information management and informations systems
Fagets engelske navn:	Information management and informations systems
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	Henrik Find Fladkjær
Underviser:	Frantisek Sudzina

Den studerende skal opnå **viden** om:

- centrale informationssystemers begreber og teorier,
- at reflektere over informationssystemernes begreber ud fra forskellige perspektiver, hvor formålet er at kunne diskutere informationssystemernes brug og deres begrænsninger, og at kunne give eksempler,
- at blive i stand til i at diskutere og sammenligne forskellige informationssystemers koncepter i den organisatoriske og samfundsmæssige kontekst,
- hvorfor information er vigtig - og dermed få indsigt i betydningen af informationssystemer. Hvad er vigtige egenskaber for information? Hvordan informations-og informationssystemer vedrører strategi, og hvordan forskellige informationssystemer passer ind i virksomhedens samlede it arkitektur.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- blive bedre i stand til at kunne kommunikere med dataloger. Der vil blive undervist i udvikling af informationssystemer generelt set og mere detaljeret i modellering af informationssystemer. (Modellering vil være det vigtigste emne for øvelserne). De studerende vil blive introduceret til informationssystemers relaterede teorier, såsom teknologi accept model og udbredelsen af innovation teori. ERP-systemer og e-handel vil blive grundigt belyst.

Fagindhold og begrundelse

Formålet med kurset er at introducere de studerende til informationssystemer i bred forstand. Fokus i forelæsningserne er informationssystemer indenfor organisationer. Informationssystemer bidrager til at lede en organisation. Informationssystemer anvendes på tværs i stort set i alle processer i en organisation, såsom produktion, marketing / salg, økonomi / regnskab, og inden for HM afdelinger.

Kurset giver kendskab til betydningen af informationssystemer, samt forskellige måder at anvende dem på. Desuden diskuteres informationssystemers udvikling. De studerende vil få indsigt i forskellige aspekter vedrørende modellering af informationssystemer. Forelæsningsrækken afsluttes med gennemgang af teorier, der beskriver, hvad der påvirker folk, når de beslutter, om de ønsker at bruge et bestemt informationssystem eller en anden form for teknologi.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- er under udvikling!

Pensum i faget er:

- Belanger, F & van Slyke, C. (2012). *Information Systems for Business*. Wiley. ISBN: 9780470903728.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig projektprøve med udgangspunkt i det udarbejdede projekt. De studerende vil blive individuelt bedømt. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration) for information management and informations systems:

Forelæsning, 10 x 2 timer	= 20 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 69 timer
Øvelser 3 x 2 timer	= 6 timer
Gruppearbejde	= 40 timer
I alt	= 135 timer

3.2.6. Videnskabsteori og metode, 5 ECTS

Fagets navn:	Videnskabsteori og metode
Fagets engelske navn:	xx
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	Henrik Find Fladkjær
Underviser:	Jill Bach Larsen og Sara Møller Nielsen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- centrale videnskabsteoretiske begreber som; paradigme, ontologi, epistemologi, slutning og sandhed,
- hvordan begreberne kan anvendes i projektarbejdet i forbindelse med løsningen af en konkret problemstilling.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- arbejde med videnskabsteoretiske begreber som paradigme, ontologi, epistemologi, slutning og sandhed metodisk i forbindelse med erhvervsøkonomiske og organisatoriske problemstillinger.

Fagindhold og begrundelse

Formålet med kurset i Videnskabsteori og metode er, at give de studerende en grundlæggende indføring i videnskabsteoretiske problemstillinger, der er relevante for samfundsvidenskabelige studier. De studerende skal have kendskab til forskellige videnskabsteoretiske begreber som paradigme, ontologi, epistemologi, slutning og sandhed og de skal have erfaring med at koble disse til erhvervsøkonomiske problemstillinger.

Denne kobling skal de studerende på 2. semester kunne gøre rede for i deres projektarbejde specielt gennem anvendelse af PBL. De studerende skal derudover have forståelse for, hvordan de metodisk ud fra forskellige tilgange kan arbejde videnskabeligt med at forstå og eventuelt løse erhvervsøkonomiske problemstillinger. Dette vil ske ved, at der løbende gennem kurset vil blive draget paralleller mellem centrale videnskabsteoretiske begreber og konkrete organisatoriske problemstillinger.

Begrundelsen for kurset er at understøtte de studerendes arbejde med at forstå og omsætte teori samt empiri. Kurset skal understøtte de studerendes refleksion over og bevidsthed om, hvordan det i en PBL sammenhæng er interessant, relevant og nødvendigt at inddrage videnskabsteoretiske overvejelser i forbindelse med deres studieaktivitet generelt og kommende projektarbejder mere konkret.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- inddrage centrale elementer fra forskellige videnskabsteoretiske perspektiver i deres fortsatte kursusaktiviteter samt projektskrivning,
- være i stand til at integrere de erhvervsøkonomiske termer i en videnskabelig metodisk kontekst.

Pensum i faget er:

- Arbnor and Bjerke (2009). *Methodology for creating business knowledge*. Sage, 3. udgave.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig projektprøve med udgangspunkt i det udarbejdede projekt. De studerende vil blive individuelt bedømt. Eksamen er med ekstern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration) for videnskabsteori og metode:

Forelæsning, 8 x 2 timer	= 16 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 79 timer
Gruppearbejde	= 40 timer
I alt	= 135 timer

3.2.7. Projekt, 5 ECTS

Fagets navn:	Projekt
Fagets engelske navn:	Project
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det erhvervsøkonomiske modul
Fagansvarlig:	Henrik Find Fladkjær
Underviser:	Vejlederne

Den studerende skal opnå **viden** om:

- fagene generel erhvervsøkonomi, videnskabsteori og metode og information management and informations systems,
- at på egen hånd arbejde med og opnå viden om hvordan de definerer en relevant virkelighedsnær problemstilling, som efterfølgende kan analyseres. De studerende skal derfor opnå viden om, hvordan en empirisk og/eller teoretisk erhvervsøkonomisk problemstilling identificeres, bearbejdes og hvordan en analyse kan tilrettelægges.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- lave problemorienteret projektarbejde. De skal igennem anvendelse af videnskabelig metode og erhvervsøkonomiske begreber, teorier og modeller kunne identificere en eller flere centrale, gerne tværfaglige, virkelighedsnære problemstillinger inden for teoretiske og/eller empiriske erhvervsøkonomiske problemstillinger. Efterfølgende kan de studerende, komme med forslag til, hvordan problemstillingen løses.

Fagindhold og begrundelse

Projektmodulet giver de studerende mulighed for at arbejde tværfagligt, og ved hjælp af PBL modellen, der giver de studerende en bredere og dybere indsigt i modulets tilhørende fag.

Det faglige indhold i projektet skal primært tage sit udgangspunkt i de 5 overordnede projektemner. Derudover er det også relevant, at det sker med udgangspunkt i overensstemmelse med viden, færdigheder og kompetencer på fagene generel erhvervsøkonomi, information management and informations systems og videnskabsteori og metode.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- kunne identificere, formulere og håndtere en erhvervsøkonomisk problemstilling og skal gennem kritisk tænkning og argumentation kunne fremkomme med en relevant problemløsning ved brug af passende faglige færdigheder.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en mundtlig projektprøve med udgangspunkt i det udarbejdede projekt. De studerende vil blive individuelt bedømt. Eksamen er med ekstern censur.

Grupperne til **Projektprøven** dannes indbyrdes mellem de studerende. Hvis en studerende ikke er kommet i en gruppe indplaceres vedkommende administrativt i en gruppe. Gruppen dannes ved at udfylde og aflevere gruppesedlen som findes på Moodle. Er den studerende ikke kommet i en gruppe skal der stadig udfyldes og afleveres en gruppeseddel med eget navn. Hvis der ikke afleveres en gruppeseddel, bliver den studerende ikke indplaceret i en gruppe, tildeles ikke en vejleder og mister retten til at deltage i eksamen.

Grupperne tildeles en vejleder efter gruppedannelsen. Vejlederoversigten offentliggøres på Moodle. Grupperne skal selv tage kontakt til vejleder med henblik på første vejledermøde.

Hver gruppe har ret til $4 \cdot 2 = 8$ timers vejledning.

Der henvises i øvrig til studienævnets retningslinjer for vejledning. Se venligst bort fra de afsnit som er stilet til bachelor og kandidat.

Aflevering af projektet sker til studiesekretæren. Projektet skal afleveres personligt, da det skal registreres om det er afleveret rettidigt. Hvis projektet afleveres for sent, mister den studerende retten til at gå til eksamen og har brugt et eksamensforsøg jf. eksamensordningens § 5.3 om projektaflevering. Det er dog ikke et krav, at alle gruppemedlemmer skal være fysisk tilstede ved aflevering.

Projektet afleveres i 3 eksemplarer. Projektet skal være samlet enten ved hæftning eller spiralryg. Løse papirer godkendes ikke til eksamensafleveringer.

Af projektforsiden skal fremgå gruppenummer og navne på gruppemedlemmerne.

Projektet må for en gruppe max. fylde 35 normalsider, eksklusiv bilag som max må fylde 5 normalsider. En normalside svarer til max 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum osv.) Det er sidetallet, som gælder i udregningen. Afleveres der flere sider end tilladt, må censor og eksaminator stoppe med at læse, når de kommer til max. sidetal.

Til reeksamen skal de studerende skrive et tillæg til projektet ud fra eksaminators vejledning til eksamen.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration) for projekt:

Gruppe- og projektarbejde	= 120 timer
Forberedelse (eksamen)	= 15 timer
I alt	= 135 timer

3.3. Uddannelsens 3. semester

3.3.1. Forvaltningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Forvaltningsret og arbejdsmarkedsret.
Fagets engelske navn:	General Administrative Law and Labor Market Law
Samlæsning:	Samlæst mellem Erhvervsjura 3. semester og Jura 3. semester
Fagets modultilknytning:	Offentligretligt modul
Fagansvarlig:	Sten Bønsing
Underviser:	Sten Bønsing, Trine Schultz og John Klausen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Den almindelige forvaltningsrets og arbejdsmarkedsrettens begreber og videnskabelige problemstillinger.
- De retsregler, der gælder for myndigheder i deres indbyrdes forhold og over for borgerne samt dertilhørende retskilder.
- Betydningen af forskellige regeltyper.
- Forvaltningsorganers (herunder kommunale organers) funktioner, organisation og opbygning.
- Betydning af forskellige organiseringer og kompetencefordeling.
- Det kommunale styrelsessystem i grundtræk (organisationen, opbygning mv.)
- Forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler.
- De indholdsmæssige krav til forvaltningsafgørelser.
- Kommunalfuldmagten, dens baggrund og begrundelse.
- Forvaltningsmyndigheders erstatningsansvar.
- Reglerne om tilbagekaldelse af forvaltningsafgørelser.
- Prøvelsessystemerne ved rekurs, ombudsmanden, kommunaltilsyn og domstolene.
- Den almindelige forvaltningsrets kombination og forhold til specielle forvaltningsretlige discipliner (konkret arbejdsmarkedsretten).
- Socialforvaltningsretlige begreber og videnskabelige problemstillinger.
- Socialrettens opbygning og funktion samt reglernes karakteristika.
- De særlige socialretlige sagsbehandlingsregler og forholdet til den almindelige forvaltningsret.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- afgøre og vurdere forvaltningsretlige spørgsmål,
- redegøre for forvaltningsretlige regler,
- analysere reglernes indhold og argumentere for valg af retskilde,
- identificere og afgøre om indholdsmæssige krav til forvaltningsafgørelse (hjemmel, magtfordrejning mv.) er iagttaget.
- Afgøre om sagsbehandlingsregler konkret er overtrådt og angive relevante argumenter af betydning for vurderingen heraf, samt de retlige følger,

- Afgøre de retlige konsekvenser af en overtrædelse af forvaltningsregler,
- Redegøre for relevant prøvelsesmuligheder,
- Anvende arbejdsmarkedsretlige begreber og terminologi, og
- Identificere arbejdsmarkedsretlige problemstillinger og anvende de relevante retskilder til at løse disse.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- Anvende juridisk metode på forvaltningsretlige og arbejdsmarkedsretlige spørgsmål,
- Kvalificere og relatere juridiske problemstillinger til forvaltningsretlige og arbejdsmarkedsretlige regler,
- Formulere sig klart og velstruktureret om forvaltningsretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt forvaltningsretlig terminologi,
- Fremkomme med begrundede udsagn om, hvad der er gældende ret i forvaltningsret,
- Håndterer forholdet mellem almindelige forvaltningsretlige regler og specielle forvaltningsretlige regler, og

Give et kvalificeret bud på, hvordan relevante prøvelsesorganer vil afgøre konkrete sager.

Pensum i faget er:

- Sten Bønsing: Almindelig forvaltningsret, 3. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013.
- Kompendium i arbejdsmarkedsret, 2014.
- Undervisningsmateriale, der offentliggøres på Moodle til de enkelte undervisningsgange.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers case-baseret skriftlig eksamen.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, Alm forvaltningsret 15 x 3 timer	= 48 timer
Forelæsninger, Arbejdsmarkedsret 5 x 3 timer	= 15 timer
Forberedelse (forelæsning – alm. forvaltningsret – 15 x 6)	= 96 timer
Forberedelse (forelæsning – Arbejdsmarkedsret – 5 x 6)	= 30 timer
Øvelsesundervisning (alm. forvaltningsret), 10 x 2 timer	= 20 timer
Øvelsesundervisning (arbejdsmarkedsret), 2 x 2 timer	= 4 timer
Forberedelse (øvelsesundervisning, alm. forvaltningsret)	= 40 timer
Forberedelse (øvelsesundervisning, arbejdsmarkedsret)	= 8 timer
Øvelsesopgaver 3 x 5 timer	= 15 timer
Eksamensforberedelse	= 20 timer
I alt	= 296 timer

3.3.2. Retsvidenskabsteori, 10 ECTS

Fagets navn:	Retsvidenskabsteori
Fagets engelske navn:	Legal Theories
Samlæsning:	Samlæst mellem Erhvervsjura 3. semester og Jura 3. semester
Fagets modultilknytning:	Alment modul
Fagansvarlig:	Carsten Munk-Hansen
Underviser:	Carsten Munk-Hansen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Almen videnskabsteori, herunder ontologi og epistemologi
- Retlige teorier i videnskabsteoretisk perspektiv
- Forskelle i retsteoretiske retninger
- Grundlag for retlig erkendelse
- Forekomst og værdi af retskildemateriale
- Retsdogmatiske ideologiers betydning for valg af retskildemateriale, retskildematerialets anvendelse og retlig argumentation

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- Redegøre for videnskabsteoretiske og retsvidenskabsteoretiske tanker
- Vurdere og analysere teoretiske tanker
- Søge, finde og analysere retskildemateriale
- Identificere spørgsmål af betydning for retskilders værdi
- Afgøre de retlige konsekvenser af analyserne
- Anvende en korrekt terminologi

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- Redegøre for videnskabs- og retsteoretiske tanker, herunder
- Identificere disse samt de identificere de behov, der søges opfyldt
- Identificere, analysere og beskrive konsekvenser af teorier
- Kritisk redegøre for indholdet af teorier
- Finde, analysere og anvende retskildemateriale, herunder
- Identificere eksistens og forekomst og beskrive dette
- Fremkomme med begrundede analyser af indholdet af dette

- Kritisk vurdere og præcist formulere betydningen heraf
- Beskrive det mulige omfang af retskildemateriale på et givet område
- Kunne formidle sin indsigt overfor både fagfæller og ikke-specialister i et korrekt skriftligt sprog

Pensum i faget er:

- Carsten Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 5-timers skriftlig eksamen. Eksamen er med intern censur.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger 14 x 3 timer	= 42 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 147 timer
Søgeøvelser	= 25 timer
Eksamensforberedelse	= 35 timer
I alt	= 249 timer

3.3.3. Økonomistyring I, 10 ECTS

Fagets navn:	Økonomistyring
Fagets engelske navn:	Management Accounting
Samlæsning:	Samlæst mellem Erhvervsjura 3. semester og HA 3. semester
Fagets modultilknytning:	
Fagansvarlig:	Niels Sandalgaard
Underviser:	Niels Sandalgaard og Daniel Harritz

Mål:

Modulet har til formål, at gøre den studerende i stand til at diskutere og analysere centrale teorier og problemstillinger inden for økonomistyring.

Det overordnede mål med dette fag er at sætte den studerende i stand til at kunne demonstrere en generel viden om og forståelse af forskellige økonomistyringsmodeller, samt at kunne omsætte de teoretiske modeller til konkrete beregninger og beslutningsoplæg.

Den studerende skal endvidere være i stand til at diskutere og analysere fordele og ulemper ved forskellige økonomistyringsmodeller samt evne at anvende økonomistyringsinformation til beslutningsformål.

Den studerende skal således tilegne sig viden, kompetencer og færdigheder indenfor følgende økonomistyringsområder:

- Økonomistyringens ide og formål
- Forstå virksomhedens grundlæggende økonomiske struktur
- Kende til skandinaviske økonomistyringsmodeller
- Opnå indsigt i koblingen mellem omkostningsstyring og beslutningstagning
- Anvende omkostningsmodeller herunder traditionel fullcost og ABC/TDABC i beslutningstagning
- Forstå anvendelsen af standardomkostningsregnskabet og koble denne viden til virksomhedsstyring
- Udarbejde budgetter og følge op på dem herunder udarbejde variansanalyser
- Udarbejde strategikort og balanced scorecard
- Foretage finansiell præstationsmåling
- Fastlægge interne afregningspriser
- Opgøre kunderentabilitet og styre kunderelationer
- Måle og styre interne processer
- Måle og styre omkostninger over et produkts livscyklus
- Analysere de adfærdsmæssige konsekvenser af økonomistyring

Fagindhold og begrundelse:

Populært sagt går økonomistyring ud på at styre på et økonomisk grundlag. For at kunne dette, kræver det at man er i stand til at frembringe et økonomisk grundlag, som man kan træffe beslutninger ud fra. Tidligere brugte man også betegnelsen "internt regnskabsvæsen" som i modsætning til det eksterne regnskab ikke er underlagt nogen lovgivning, men derimod er styret

af driftsøkonomiske hensyn som skal sikre, at en organisation træffer driftsøkonomisk optimale beslutninger. Det er derfor vigtigt at den studerende er i stand til både at frembringe et økonomisk beslutningsgrundlag, men også at den studerende er i stand til at træffe driftsøkonomisk korrekte beslutninger ud fra dette talgrundlag. I de senere år har ikke-finansielle informationer fået en mere central placering i økonomistyringen, og økonomistyringens evne til at understøtte virksomhedens strategi er blevet centralt, hvilket også afspejler sig i faget.

Ovenstående skal understøttes af dette kursus i videregående økonomistyring, hvor der gennemgås en række økonomistyringsmodeller. Der vil både blive undervist i traditionelle danske økonomistyringsmodeller samt i internationale økonomistyringsmodeller og der vil blive lagt vægt på både finansielle og ikke-finansielle informationer.

Kurset vil blive gennemført som en kombination af auditorieundervisning og øvelser. Sidstnævnte skal give den studerende konkrete færdigheder især med henblik på den tekniske side af faget dvs. frembringelse af beslutningsgrundlaget.

Pensum i faget er:

AKMY: Atkinson, A., R. S. Kaplan, E. A. Matsumura & S. Mark Young. (2012). Management Accounting, International edition, 6th edition, New Jersey: Pearson.

A&R: Andersen, M. & C. Rohde. (2007). Virksomhedens økonomistyring, 3. udgave. København: Jurist og økonomforbundets forlag

Bukh, Per Nikolaj. (2007). Time-Driven ABC: Nemmere og mere effektive ABC-modeller. I Controlleren, Per Nikolaj Bukh (ed.). København: Børsen Forum.

Kan downloades på adressen: [http://www.pnbukh.com/files/nyheder/COT.05.04_\(TDABC\).pdf](http://www.pnbukh.com/files/nyheder/COT.05.04_(TDABC).pdf)

Bukh, Per Nikolaj & Karina Skovvang Christensen. (2010). Strategikortlægning og balanced scorecard: Principper og metoder. I Controlleren, Per Nikolaj Bukh (ed.). København: Børsen Forum

Kan downloades på: [http://www.pnbukh.com/files/nyheder/COT.07.02_\(BSC_og_strategikort\).pdf](http://www.pnbukh.com/files/nyheder/COT.07.02_(BSC_og_strategikort).pdf)

Uddrag fra: Hawawini, G. & C. Viallet. (2011). Finance for Executives – managing for value creation. 4th edition. South-Western Cengage Learning. (side 17-25 – bliver uploadet i moodle)

Uddrag fra: Horngren C. T., G. L. Sundem, W. O. Stratton., J. Schatzberg & D. Burgstahler (2008). Introduction to Management Accounting. 14th edition. New Jersey: Prentice Hall. (side 406-408 – bliver uploadet i moodle)

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 4-timers skriftlig eksamen.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger 16 x 2 timer	= 32 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 80 timer
Øvelser 14 x 2 timer	= 28 timer
Forberedelse (øvelser)	= 90 timer
Eksamensforberedelse	= 40 timer
I alt	= 270 timer

3.4. Uddannelsens 4. semester

3.4.1. Erhvervsstrafferet med grundlæggende proces, 5 ECTS

Fagets navn:	Erhvervsstrafferet med grundlæggende proces
Fagets engelske navn:	Corporate Criminal Law including basic rules on Court procedure
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Det strafferetlige modul
Fagansvarlig:	Lars Bo Langsted
Underviser:	Lone Lyngsø & Lars Bo Langsted

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Grundlæggende straffeprocess og snitfladerne til den grundlæggende civilproces
- Strafferettens begreber, generelle principper og videnskabelige problemstillinger.
- De almindelige strafferetlige forudsætninger for at fysiske og juridiske personer kan ifalde strafansvar.
- Gerningsindholdet af de mest centrale berigelsesforbrydelser, herunder straffelovens §§ 276-283.
- De strafferetlige ansvarsbetingelser for fysiske personer, herunder objektive krav, subjektive krav og straffriheds- og strafbortfaldsgrunde.
- De strafferetlige betingelser for virksomhedsansvar.
- Forsøg.
- Medvirken.
- Dokumentfalsk.
- Udvalgte særlovsbestemmelser.
- De strafferetlige sanktioner i hovedtræk.

Pensum i faget er:

- Vagn Greve og Lars Bo Langsted: Hovedlinjer i Erhvervsstrafferetten, 7. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011.
- Materialesamling indeholdende uddrag fra Kommenteret Straffelov, Special Del samt udvalgt litteratur vedrørende civilproces.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for de strafferetlige ansvarsbetingelser og disses samspil,
- anvende ansvarsbetingelserne på kendte og fremmede eksempler i relation til berigelsesforbrydelserne, dokumentfalskbestemmelsen og udvalgte særlovsovertrædelser,
- redegøre for og anvende reglerne om forsøg og medvirken, disses samspil med de strafferetlige ansvarsbetingelser og forskellige typer af gerningsindhold samt kunne anvende disse regler på kendte og fremmede gerningsindhold,
- redegøre for de generelle krav til berigelsesforbrydelserne, for udvalgte berigelses- og

andre forbrydelser og for disse indbyrdes afgrænsning,

- redegøre for de strafferetlige sanktioner, når der er tale om strafbare forhold, og
- i forhold til enkle eksempler kunne analysere og identificere mulige overtrædelser i en konkret kontekst og sammenholde resultatet heraf med ansvarsbetingelserne med henblik på at afgøre, om der er tale om et strafbart forhold eller ej.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 2-timers skriftlig kortsvarseksamen.

Der må benyttes følgende **hjælpemidler** til eksamen:

- Ukommenterede lovtekster uden tilføjelser
- Den "grønne" samling af straffelov og retsplejelov fra Jurist- og Økonomforbundets Forlag under redaktion af Jens Møller

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- anvende juridisk metode på grundlæggende erhvervsstrafferetlige spørgsmål,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger i forhold til strafferetslovgivningens regler og principper,
- formulere sig klart og velstruktureret om strafferetlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne vurdere, analysere og rådgive om reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse, og
- kunne undgå selv at ifalde strafferetligt ansvar i forbindelse med deres egen eller deres arbejdsgivers erhvervsudøvelse.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 11 x 3 timer	= 33 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 60 timer
Eksamensforberedelse	= 45 timer
I alt	= 138 timer

3.4.2. EU-ret, 10 ECTS

Fagets navn:	EU-ret
Fagets engelske navn:	EU Law
Samlæsning:	Samlæses med 4. semester jura
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Søren Sandfeld Jakobsen
Undervisere:	Professor Søren Sandfeld Jakobsen, Lektor Thomas Rønfeldt, Advokat Hans Sønderby Christensen og Advokatfuldmægtig Jacob Poulsen Mark

Den studerende skal opnå **viden** om:

- EU-rettens regler og principper.
- De EU-retlige retskilder.
- EU-institutioner.
- Generelle EU-retlige principper, herunder forholdet mellem EU-ret og national ret og forbud mod diskrimination og restriktioner.
- Harmonisering.
- Unionsborgerskabet.
- Personers frie bevægelighed.
- Varernes frie bevægelighed.
- Etableringsretten.
- Tjenesteydelsesternes frie bevægelighed.
- Domstolskontrol.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i, at:

- angive EU-rettens grundbegreber,
- redegøre for indholdet af de almindelige regler i EU-retten,
- analysere betydningen af retspraksis fra EU-Domstolen,
- diskutere forskellige løsninger på almindelige EU-retlige problemstillinger, med inddragelse af relevante teoretiske opfattelser og praksis til begrundelse for løsningen, og
- relatere emneorienteret problemstilling til EU-retlige regler og principper, herunder at afdække retstilstand på det udvalgte emneområde.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis, at:

- anvende juridisk metode på EU-retlige spørgsmål,
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger til EU-rettens regler, og
- formulere sig klart og velstruktureret om EU-retlige spørgsmål med anvendelse af korrekt EU-retlig terminologi.

Pensum i faget er:

- Karsten Engsig Sørensen og Poul Runge Nielsen: EU-retten, Jurist- og Økonomiforbundets forlag, seneste udgave.

Færdighederne **eksamineres** ved semestrets afslutning ved en 4-timers skriftlig eksamen.

Der må benyttes følgende **hjælpemidler** til eksamen:

- Alle ikke-digitale hjælpemidler, dvs. bøger, noter mv, men ingen internetadgang.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger (18 x 2 timer)	= 36 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 90 timer
Studererinstruktion (3 x 2 timer)	= 6 timer
Forberedelse (studererinstruktion)	= 15 timer
Øvelsesopgaver (3 sæt)	= 18 timer
Opgavegennemgang (3 x 2 timer)	= 6 timer
Eksamensforberedelse	= 99 timer
I alt	= 270 timer

3.4.3. Statistik, 10 ECTS

Fagets navn:	Statistik
Fagets engelske navn:	Statistics
Samlæsning:	Nej
Fagets modultilknytning:	Statistikmodul
Fagansvarlig:	Henning Gerner Mikkelsen
Underviser:	Henning Gerner Mikkelsen m.fl.
Diverse:	Faget er projektbaseret og de studerende skal udarbejde et projekt baseret på en statistisk-økonomisk undersøgelse/datamateriale. Projektet udarbejdes i grupper på max. 4 studerende.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Statistiske begreber og generelle principper for statistiske beregninger og videnskabelige problemer vedrørende brug af statistik.
- Den beskrivende statistik til såvel grafisk illustration som beregning af kvantitative mål for fordelingers form, tyngdepunkt og spredning.
- Sandsynlighedsregning samt indledende kvalificerede vurderinger af populationens form, sammensætning og parametre.
- Stokastiske variable og teoretiske statistiske fordelinger, både direkte og kontinuerte.
- Dataindsamlingsmetoder og måleproblematikker, herunder de forskellige problemstillinger omkring validitet og reliabilitet.
- Estimation af populationsparametre, herunder statistiske fordelinger og stikprøvefordelinger. I estimation lægges vægt på forståelsen af centrale begreber som sikkerhed, præcision, reliabilitet, stikprøvefejl og sammenhængen til stikprøvens størrelse.
- Hypotesetest, der introduceres med udgangspunkt i praktiske problemstillinger, f.eks. retssager, valg mellem økonomiske alternativer, kvalitetskontrol, ændring af hidtidige budgetforudsætninger/praksis etc. Der lægges vægt på forståelsen af fejltypene og en vurdering af deres størrelse i forhold til deres konsekvenser. Der gennemgås hypotesetest på populationsparametrene middelværdi og populationsandel i en og 2 populationer.
- Tabelanalyse, herunder tabeldata, typisk spørgeskema-data med udgangspunkt i multinomiske modeller. Der lægges her vægt på test for repræsentativitet og test for uafhængighed i krydstabeller.
- Simple lineære regressionsanalyse. Der lægges her vægt på forståelsen for anvendelse af regressionsmodeller, disses forudsætninger, at modellerne kan være ikke-lineære og at der ofte skal inddrages flere forklarende variable.

Pensum i faget er:

- Bent Willum Hansen: Grundlæggende teoretisk statistik og praktiske anvendelser m/ BEWI-Stat, 4. udg., Forlaget Faustus, 2008. Kan downloades fra bewistat.dk.
- Steen Andersen, Peder Østergaard og Steen Lund-Thomsen: "Opgavesamling i

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- demonstrere en grundlæggende statistisk forståelse, og
- forholde sig kritisk til statistiske undersøgelser, fortolke og formidle resultater herfra og vurdere deres anvendelighed for almindelige ledelsesmæssige beslutninger.

Den studerende eksamineres ved semestrets afslutning i fagets læringsmål dels gennem det skriftlige eksamensprojekt, der udarbejdes i en gruppe på max. 4 studerende, dels ved en individuel 30 minutters skriftlig multiple choice eksamen, med udgangspunkt i det udarbejdede projekt.

Der gives én fælles karakter efter 7-trinsskalaen for det skriftlige projekt og en individuel for den skriftlige multiple choice prøve. Karaktererne vægtes sammen til én samlet med 2/3 vægt til det skriftlige projekt og 1/3 til den skriftlige multiple choice prøve.

Alene denne vil fremgå af eksamensbeviset.

Hvis den studerende ikke har bestået skal vedkommende gå til reeksamen. Hvis projektet er bestået skal den studerende til reeksamen i multiple choice. Hvis multiple choice er bestået men ikke projektet skal den studerende lave et tillæg til projektet og op til en ny multiple choice. Den studerende får besked af studiesekretæren om hvilken form for reeksamen der bliver tale om.

Hvis den studerende ikke har afleveret både projekt og været til multiple choice eksamen betragtes den studerende som udeblevet til statistik eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- anvende statistisk teori og metode i forbindelse med konkrete problemstillinger,
- formidle almene statistiske spørgsmål og argumentation i et klart sprog og i velstruktureret form, og
- kunne vurdere, analysere og rådgive om statistisk analyse.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 2 timer	= 20 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 20 timer
Holdundervisning, 10 x 2 timer	= 20 timer
Forberedelse (holdundervisning)	= 20 timer
Projektarbejde incl. vejledning	= 50 timer
Eksamensforberedelse	= 5 timer
I alt	= 135 timer

3.4.4. Eksternt regnskab, 5 ECTS

(tjek altid det seneste udgave af fagbeskrivelsen på HA-studiets hjemmeside. Denne fagbeskrivelse er fra F14, så når den nyeste kommer, bliver den sat ind)

Fagets navn:	Eksternt regnskab
Fagets engelske navn:	
Samlæsning:	Ja med HA-studiets 2. semester
Fagets modultilknytning:	Regnskabsmodul
Fagansvarlig:	
Underviser:	Ekstern lektor Ole P. Christophersen Phd.-studerende Janne Adamsen

Forudsætninger:

Det forventes at den studerende har en grundlæggende forståelse for almindelige bogføringsregler og rutiner i et bogholderi, herunder kendskab til bogføringsloven.

Derudover er det en forudsætning, for optimalt udbytte af undervisningen, at den studerende forstår sammenhængen mellem bogholderi og årsafslutning / opstilling af regnskabet. Det forventes yderligere, at den studerende har gennemgået undervisningens (samt øvelsestimerne) tilhørende opgaver som omhandler området, inden undervisningen (og øvelsestimerne) begynder.

Fagets baggrund:

Det eksterne regnskab er et kommunikationsmiddel mellem en virksomhed og omverdenen, som indeholder information om virksomhedens indtjening i en periode og om den økonomiske stilling ved periodens slutning. Denne information er rettet mod virksomhedens interessenter, især kapitalmarkedet, som på dette grundlag vurderer den førte udlovningspolitik, den fremtidige indtjeningsevne og likviditet samt kreditværdigheden. Det eksterne regnskab er bygget op af regler, principper, konventioner og metoder, der tilsammen er set beskrevet som "forretningsverdenens sprog". Alle studerende indenfor erhvervsøkonomi bør have et godt kendskab til dette systems opbygning og anvendelse.

Fagets formål:

Formålet med faget er at bibringe de studerende et grundlæggende kendskab til de centrale begreber, principper og metoder, som den eksterne årsrapport er opbygget af, således at de studerende opnår forståelse for regnskabets muligheder og begrænsninger som kommunikationsmiddel for eksterne interessenter. Denne viden er en nødvendig forudsætning for, at de studerende kan gøre effektivt brug af eksterne regnskabsdata.

Fagets målsætning:

Målet er at de studerende – efter at have deltaget i undervisningen – kan:

- Beskrive opbygning og indhold af den regnskabsmæssige begrebsramme
- Forklare indholdet af årsregnskabslovens grundlæggende forudsætninger og deres

betydning for regnskabet indhold

- Beskrive hvilke komponenter og elementer en dansk årsrapport består af, og forklare hvad de indeholder
- Forklare hvilke virksomheder, der skal eller kan følge hhv. dansk og international regnskabsregulering
- Indplacere virksomheder korrekt i årsregnskabslovens "byggeklods-system"
- Forklare indholdet af de regnskabsmæssige definitioner på aktiver, forpligtelser, egenkapital, indtægter og omkostninger og argumentere for/imod om konkrete transaktioner og begivenheder opfylder disse
- Beskrive gældende regler samt almindeligt forekommende konventioner og metoder for indregning og måling af indtægter og omkostninger i forbindelse med salg af varer, serviceydelser og entreprisekontrakter, forklare deres virkemåde samt anvende disse op mod konkrete eksempler
- Beskrive gældende regler samt almindeligt forekommende konventioner og metoder for indregning og måling af anlægsaktiver, omsætningsaktiver, forpligtelser og hensatte forpligtelser, forklare deres virkemåde samt anvende reglerne, konventionerne og metoderne på konkrete eksempler
- Forklare forskelle og ligheder mellem hhv. funktionsopdelt og artsopdelt resultatopgørelse
- Forklare hvad en pengestrømsopgørelse er, og hvad den kan bruges til
- Udarbejde en ændringsbalance og på baggrund heraf, opstille en pengestrømsopgørelse
- Omregne transaktioner i fremmed valuta efter gældende regler

Pensum i faget er:

- John Christensen og Mogens Nielsen & Christensen
- Virksomhedens årsregnskab
- 6. udgave, 2. oplag, 2012, Syddansk Universitetsforlag, ISBN 978-87-7674-391-8
- Årsregnskabsloven, diverse love og vejledninger.

Færdighederne **eksamineres** ved udgangen af semestret ved en 4-timers skriftlig eksamen.

Fagets estimerede **tidsforbrug** (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 15 x 3 timer	= 45 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 135 timer
Øvelsesopgaver	= 50 timer
Eksamensforberedelse	= 40 timer
I alt	= 270 timer

4. Fagbeskrivelsens begreber

4.1. Viden

I beskrivelsen af modulerne defineres *"viden"* som: *"Den faglige faktuelle og teoretiske viden den studerende opnår."*

Ved beskrivelse af uddannelsens moduler indeholder punktet viden således de fag, som det pågældende modul omfatter. Det nærmere indhold af de fag, som der er i modulet, fremgår af fagets beskrivelse.

Ved fagbeskrivelserne indeholder punktet viden en beskrivelse af de overordnede emner, som der undervises i det pågældende fag. Viden definerer således det forståelses- og refleksionsniveau, som den studerende skal opnå vedrørende fagets begreber, teorier, metoder, praksis og videnskabelige problemstillinger.

4.2. Færdigheder/kompetencer

I beskrivelsen af modulerne og fagene defineres *"færdigheder/kompetencer"* som: *"Den studerendes centrale kunnen eller anvendelsen af faget"*.

Ved beskrivelse af uddannelsens moduler indeholder punktet færdigheder/kompetencer, en beskrivelse af det, som den studerende forventes at kunne anvende den opnåede viden til i en konkret kontekst. Dette svarer til de færdigheder/kvalifikationer, den studerende skal demonstrere at have opnået til eksamen.

Ved de juridiske fag vil punktet færdighed således typisk forudsætte korrekt anvendelse af det pågældende fags juridiske begreber og terminologi, samt kunne anvende den juridiske metode på de videnskabelige problemstillinger, der knytter sig til det enkelte fag.

Punktet færdigheder/kompetencer beskriver tilsammen det ønskede læringsudbytte af uddannelsen. Ved de juridiske fag vil færdigheder/kompetencer derfor kunne beskrives således, at viden og færdighederne/kompetencer udgør de byggesten af forskellig art, som den kompetente jurist bringer i spil i alle sammenhænge, hvor der er behov for juridisk bistand.

5. Ikrafttræden og retlig status

Denne fagbeskrivelse er udarbejdet i henhold til studieordningen for erhvervsjuras bacheloruddannelse 2013, vedtaget af Juridisk studienævn og efterfølgende godkendt af dekanen. Fagbeskrivelsen er en del af studieordningen og har fuldt ud virkning for studerende, der er indskrevet under den erhvervsjuridiske studieordning for 2013.